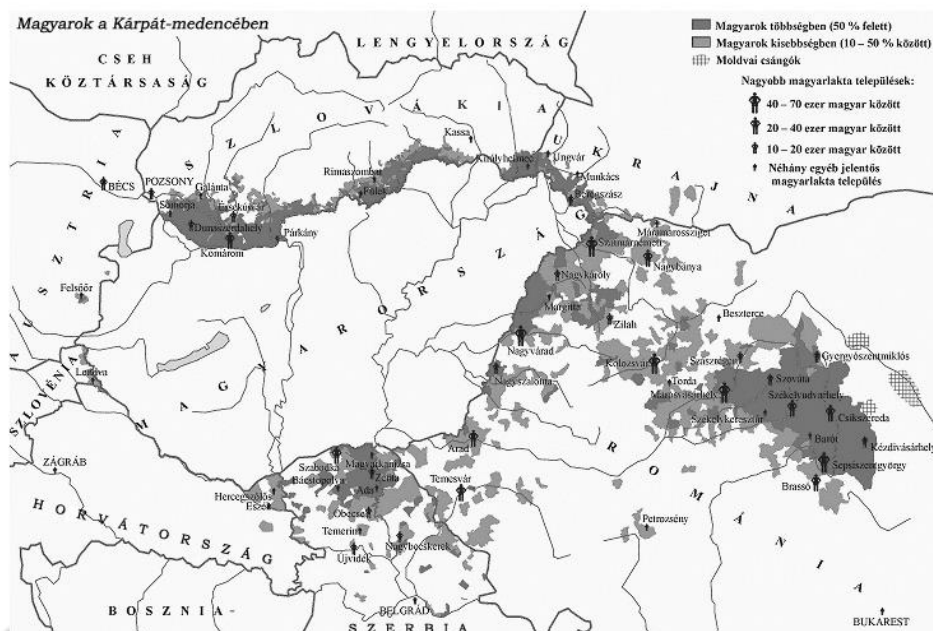

ORSZÁGGYŰLÉS HIVATALA
KÜLÜGYI IGAZGATÓSÁG

NEMZETPOLITIKAI TÜKÖR

Készítette:
Lenkei Judit
Márky Zoltán
Pappné Farkas Klára
Szabó Ádám
Vass-Prékopa Angéla

Szerkesztő:
Márky Zoltán

Kiadó:
Dr. Sárdi Péter

2013. november 4.

II. évfolyam 28. szám

TARTALOM

HÍREK	3
<u>Nemzetpolitika az Országgyűlésben</u>	3
<u>Erdély</u>	7
Helyzetjelentés a régiósítás ügyében szervezett referendumról	
<u>Felvidék</u>	9
A Kétnyelvű Dél-Szlovákiáért mozgalom Pered mellett	
A Focus októberi közvélemény-kutatása	
Etnikai revizionizmussal vádolják Magyarországot	
<u>Délvidék</u>	11
Megemlékezések az 1944/45-ös vérengzések ártatlan magyar áldozatairól	
Munkacsoport alakul a szabadkai szoborlopás ügyében	
Zentai választások: a VMSZ fölénye	
<u>Kárpátalja</u>	15
Gajdos István a nyelvtörvényről	
<u>Horvátország</u>	16
Az anyanyelven való tanuláshoz szükség van magyar tankönyvekre	
<u>Nyugati magyarság</u>	16
Áder: Az amerikai magyarok és Magyarország számíthatnak egymásra	
A HÉT TÉMÁJA	18
Közéleti és politikai preferenciák Erdélyben	
A magyar nyelv használata	
KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE	22

HÍREK

Nemzetpolitika az Országgyűlésben

Kalmár Ferenc András (KDNP) napirendi előtti felszólalása a 2013. október 28-i ülésnapon „**A Székelyek Nagy Menetelése**” címmel.

A képviselő a 2013. október 27-én megtartott Székelyek Nagy Menetelése elnevezésű rendezvényt idézte fel, hangsúlyozva: a magyarság, bárhol is éljen, nem fogadja el, hogy másodrendű polgára legyen Európának. Miért ne érhetnék el a Kárpát-medence magyarjai azt, amit elértek például a dél-tiroli németek, a finnországi svédek vagy a moldáviai gagauzok? - tette fel a kérdést a székelyföldi autonómiatörekvésre utalva.

Kiemelte: a vasárnapi rendezvényen a Székely Nemzeti Tanács és a 120 ezer főből álló menetoszlop az egységes autonóm Székelyföld iránti elkötelezettségének kívánt nyomatékot adni. Az Európa Tanács [1832/2011.](#) számú határozatának 7. pontjára és a dél-tiroli autonómia pozitív példájára hivatkozva is cáfolta a feltételezést, miszerint a területi autonómia veszélyeztetné az ország integritását. Hozzátette, a rendezvény résztvevői a [kiáltványban](#) is megfogalmazták, hogy Székelyföld számára a területi autonómia lesz a teljes és tényleges jogegyenlőség intézményi garanciája.

Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes elismerését és szolidaritását fejezte ki a megvalósult rendezvény kapcsán. Kiemelte: a menetelés legfontosabb üzenete az, hogy „nem vagyunk alábbvalóbbak egyetlen más népnél sem”.

Elég volt abból, hogy az erdélyi magyarság a romániai belpolitika „pofozóbábuja” legyen - jelentette ki a miniszterelnök-helyettes, nyomatékosítva, hogy az autonómia nem kegy, amit a románság a magyarságnak ajándékoz, mert az önrendelkezés emberi jog a közösség szintjén. Hangsúlyozta, „nem mondunk le a természet rendje szerint minket megillető jogokról”.

Üdvözölte, hogy az Országgyűlésben nemzeti konszenzus alakult ki a parlamenti pártok között a határon túli magyar közösségek autonómiához való jogát illetően. „A tételmondat: autonómia egyenlő megmaradás” – fogalmazott a politikus.

*****

Hidvéghi Balázs (Fidesz) azonnali kérdése a külügyminiszterhez a 2013. október 28-i ülésnapon „**Milyen lépéseket tervez a Külügyminisztérium a székelyföldi autonómiatörekvések erősítése érdekében?**” címmel.

A képviselő szerint a Székelyek Nagy Menetelésének kettős célja volt: egyrészt, hogy demonstrálja, Székelyföld egységes és kiáll az autonómia mellett, másrészt tiltakozás a román közigazgatás átszervezése ellen.

Felidézte, hogy több olyan európai példa van, amely területi, illetve kulturális autonómia tekintetében példaként szolgálhat Románia számára, megemlítve Dél-Tirolt és a finnországi Åland-szigeteket. Ezen kívül a vajdasági autonóm területet is példaértékűnek tekinti, mert az ottani többségi szerb közösség is

haszonélvezője az autonómiának, amely jó alapul szolgál arra, hogy a románság megértse: a székely autonómia az ő érdekük is.

A képviselő javasolta, hogy a Külügyminisztérium minden lehetséges eszközzel és a rendelkezésre álló fórumok vagy akár az Európai Parlament, mint politikai terep igénybevételével is határozottan támogassa ezt a székely és erdélyi magyar kezdeményezést.

A külügyminiszter helyett *Németh Zsolt*, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára válaszolt, aki úgy fogalmazott: a demonstráción résztvevők világossá tették azt, hogy Székelyföld létezik. Kijelentette, Magyarország a maga eszközeivel támogatja a székelyföldi igényeket, törekvéseket és a megfogalmazott célkitűzéseket.

Az államtitkár hangsúlyozta, Magyarország határozott véleménye, hogy nem történhet meg olyan jellegű átalakítás a román közigazgatási beosztásban, amely a magyar nemzeti közösség számára hátrányos lenne, tehát negatívan változtatná meg ezeknek a közigazgatási egységeknek az összetételét.

*****

Gaudi-Nagy Tamás (Jobbik) napirend előtti felszólalása a 2013. október 29-i ülésnapon **„A székely önrendelkezés sikere közös nemzeti ügyünk”** címmel.

A képviselő hangsúlyozta: „egy nemzet tagjai vagyunk, éljünk itt akár a Kárpát-medence csonkaországi területén, éljünk a Felvidéken, Kárpátalján, Délvidéken, Órvidéken, Muravidéken vagy éppenséggel Erdélyben” – utalva a Székelyek Nagy Menetelését övező összefogásra. Véleménye szerint a 700 ezer fős székely közösség október 27-én egy újabb nagy lépést tett az autonómia kivívása felé, az önrendelkezési jog pedig a Polgári és Politikai Jogok Nemzetközi Egyezségokmánya szerint is minden nemzetet megillet – tette hozzá az európai parlamenti képviselő. Felidézte, hogy a demonstrációval egy időben a világ számos táján szerveztek szolidaritási megmozdulásokat.

A képviselő szerint a trianoni békediktátum következtében elcsatolt területeken a többségi nemzetek másodrangú állampolgárnak szeretnék leszorítani az ott élő magyarokat, akik őshonos nemzetközösség tagjai, ezért joggal követelik a területi autonómiát. Felháborítónak nevezte, hogy a jogos önrendelkezés kivívása érdekében szervezett békés megmozdulás hatására is „hisztérikus állapotba került” Románia és be akarják tiltani az ilyen jellegű demonstrációkat. Javasolta, hogy a kormány támogassa a Székely Autonómia Statútumban leírtakat és védhatalomként álljon ki az elcsatolt területek magyarságáért éppen úgy, ahogy Ausztria is fellépett Dél-Tirol érdekében. Úgy véli, hogy a székelyek „faltörő kos szerepet játszanak” a magyar önrendelkezési küzdelmekben és ez a folyamat megállíthatatlan, ezért összefogásra van szükség, hogy a Kárpát-medence minden területén megvalósuljon az autonómia.

Rétvári Bence közigazgatási és igazságügyi minisztériumi államtitkár úgy reagált: Románia számára előbb-utóbb az Európa tanácsi jogszabályok és nemzetközi egyezmények előírásai miatt biztosítania kell a székelyek számára az önrendelkezést, mint ahogy az történt a katalánok, skótok, a flamandok vagy a vallonok esetében is. A kérdés csak az, hogy melyik román kormány teszi majd meg ezt a lépést, hiszen megakadályozni ezt a folyamatot

hosszú távon nem tudják – fogalmazott az államtitkár. A jelenlegi tendencia mégis épp ezzel ellentétes, ahogy ez a román közigazgatás tervezett átalakításával kapcsolatban is megnyilvánul – mondta.

Kiemelte, az október 27-i menetelés egyértelművé tette a román közvélemény és döntéshozók számára is, hogy a közigazgatási átszervezés az ott élő magyar közösségnek nem érdeke, viszont az autonómia előnyös lenne a magyaroknak és a románoknak egyaránt. Kijelentette: a magyar kormány számára alkotmányos kötelesség az önrendelkezési törekvések mellett kiállni és mindig is támogatni fogják a közösségi autonómiát Erdélyben.

*****

A Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat ([T/12415](#)), az Állami Számvevőszék véleménye Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről ([T/12415/2](#)) és a Költségvetési Tanács véleménye a Magyarország 2014. évi központi költségvetéséről szóló törvényjavaslat tervezetéről szóló jelentés ([T/12415/1](#)) együttes általános vitájának nemzetpolitikai témájú felszólalásai:

A 2013. október 29-i ülésnapon felszólaló *Potápi Árpád János* (Fidesz), a Nemzeti összetartozás bizottságának elnöke szerint a 2014. évi költségvetés kapcsán kiemelkedő tény, hogy a kitűzött nemzetpolitikai célok tekintetében a javaslatnak nincs olyan területe, amely kisebb összegből gazdálkodhatna jövőre, mint idén. Elmondta: az anyaország által nyújtott támogatások elősegítik a határon túli magyarság szülőföldön való megmaradását, boldogulását, kulturális és szellemi gyarapodását, kiemelve a Bethlen Gábor Alap nevelési-oktatási támogatásait, valamint a Határtalanul! programot, amelynél javasolta, hogy a további siker érdekében jelentősen növeljék meg az előirányzott összeget.

A nemzetpolitikai szempontból kiemelt jelentőségű partnerek, programok és fejlesztési célok támogatására fordítandó előirányzatok esetében elmondta, az előző évhez képest 17,7%-kal növekedett a támogatási összeg és két magyar nyelvű felsőoktatási intézményt kíván kiemelten támogatni a magyar kormány: az erdélyi Sapientia Egyetemet 1 milliárd forinttal és a II. Rákóczi Ferenc Kárpátaljai Magyar Főiskolát 350 millió forinttal.

Közölte, a Kárpát-medencei Magyar Jogsegélyszolgálat költségvetési előirányzatának összege 2013-hoz képest változatlanul 50 millió forint.

A politikus megemlítette, hogy a Vidékfejlesztési Minisztérium fejezetében 47,5 millió forintnyi támogatást biztosít a határon túli magyar gazdaszervezetek programjainak segítésére.

Felszólalásában kitért a Kárpát-medencei gazdasági térség kialakítását elősegítő Kárpát Régió Üzleti Hálózat Zrt. tevékenységére is, melynek támogatására 300 millió forintot irányoz elő a költségvetés.

Kiemelte, az Emberi Erőforrások Minisztériumának nemzetpolitikai célokra elkülönített forrásai a 2013. évi költségvetéshez képest jelentősen növekedtek, ahol legfontosabb törekvés az anyanyelv ápolása, illetve a magyar identitás megőrzése a kultúra és az oktatás támogatásán keresztül.

A határon túli magyar felsőoktatási intézmények támogatására szánt előirányzat tervezett összege 25%-kal több mint tavaly, mert a kormány fontosnak tartja, hogy a határon túli nemzettársaink következő generációs

értelmisége szülőföldjén szerezhesse meg azt a versenyképes tudást, amely hozzájárul a közösség fennmaradásához - mondta. Az EMMI fedezetet biztosít továbbá a külhoni szórványtelepülések gyülekezeteiben magyar nyelven szolgálatot teljesítő egyházi személyek jövedelempótlékára, valamint nemzetmegtartó tevékenységük kiegészítő támogatására, de ezen kívül a határon túli magyar tudósok és tudományos szervezetek is támogatásban részesülnek – tette hozzá.

***

A törvényjavaslat általános vitájához kapcsolódó képviselői felszólalások a 2013. október 30-i ülésnapon folytatódtak:

Hidvéghi Balázs (Fidesz) a költségvetés kapcsán a külképviseletek működésének finanszírozását emelte ki, ami elegendő lesz a határon túli magyarok részvételével történő országgyűlési választások lebonyolítására. Hozzátette: a jövő évi költségvetésben van először fedezet arra, hogy korábban bezárt magyar külképviseleteket újra nyissanak, mint Eszéken, vagy újat létesítsenek, mint Nagyváradon és Marosvásárhelyen.

***

Murányi Levente (Jobbik) felidézte, hogy 2001-ben megvonták a Magyarok Világszövetségétől a költségvetési támogatást a szervezet elnökének politikai szerepvállalása miatt. A Szövetség azóta sem részesült támogatásban, emiatt nem tudja elvégezni a munkáját, amit szerinte a Külügyminisztérium sem tud pótolni. Azon a véleményen volt, hogy ezzel a világ magyarságát büntetik, ezért javasolta, hogy a kormány fontolja meg a szervezet újbóli támogatását.

***

Csóti György (Fidesz) úgy vélte, hogy a jövő évi büdzsében nemzetpolitikai célokra előirányozott 17,7 milliárd forint nem a kormány szándékát, hanem a rendelkezésre álló lehetőségeket tükrözi. Kiemelte, hogy a költségvetés megfelelően rendezzi a külképviseleteknek a honosítás és az országgyűlési választások miatt megnövekedett feladatainak finanszírozását, továbbá fontosnak tartja, hogy a Bethlen Gábor Alap támogatásaira is megfelelő összeg áll rendelkezésre.

Kijelentette, a *Határtalanul!* programmal összefüggésben módosító indítványt fognak benyújtani, mert szerinte a következő nemzedékek magyarságtudatának megerősítéséhez a jelenleginél több pénzre van szükség. Hangsúlyozta, a magyar nemzeti közösségek teljes körű és tényleges autonómiájára kell törekedni, hozzátéve: reméli, hogy a Székelyek Nagy Menetelése áttörést hoz ezen a területen. Ennek megvalósulásáig viszont növelni kell minden évben a nemzetpolitikára fordítandó összeget.

***

Dorosz Dávid (független) elmondta: olyan módosító javaslatokat nyújtottak be, amelyek közel egymilliárd forinttal növelnék a nemzetpolitikai célokra fordítandó összegeket; ezek kifejezetten határon túli ifjúsági, zenei és kulturális célokra, illetve az autonómiatörekvések támogatására irányulnak majd. A módosító indítványokban javasolják a 2014. évi költségvetés kiegészítését az autonómiatörekvéseket segítő Kárpát-medencei irodahálózat létrehozásához szükséges források biztosításával, továbbá növelni kívánják

az oktatás-nevelési támogatások és a Bethlen Gábor Alap alprogramjainak támogatását, de új programok bevezetését is javasolják.

Erdély

Helyzetjelentés a régiósítás ügyében szervezett referendumról

Az RMDSZ által felvázolt menetrend szerint december 8-án került volna sor hat megyében Kovászna, Hargita, Maros, Szilágy, Bihar és Szatmár megyében a fejlesztési régiók átalakítására vonatkozó népszavazásra.

Kovászna, Hargita, Maros és Szilágy megyében várhatóan novemberben napirendre tűzi a megyei önkormányzat az RMDSZ határozattervezetét a fejlesztési régiók átalakítására vonatkozóan. Bihar és Szatmár megyében azonban a vonatkozó javaslatot még be sem nyújtották az illetékesek, így ott csak a tervezettnél később kerülhet sor a referendumra.

A székelyföldi megyékben a szavazólapon egyetlen kérdés szerepel majd: "Egyetért azzal, hogy Kovászna, Hargita és Maros megye közös gazdasági-fejlesztési régiót alkosson Marosvásárhely régióközponttal?". A partiumi Bihar, Szatmár és Szilágy megyében a kérdés a Nagyvárad-központú régióra vonatkozna. A Partiumban még zajlanak a tárgyalások annak érdekében, hogy román partnereket is megnyerjenek az ügynek. *Borbély László*, az RMDSZ politikai alelnöke bár bízik a sikerben, számol azzal is, hogy előfordulhat az is, hogy a prefektusok megtámadják a határozatokat. A különböző megyékben tervezett népszavazások nem függenek egymástól, ha az egyik megyében valamilyen módon megakadályozzák a referendum kiírását, a másik megyében még megtartják a voksolást.

A Kovászna megyei önkormányzat várhatóan november 14-én napirendre tűzi a referendum kezdeményezéséről szóló határozattervezetet. Háromszéken a regionális népszavazást *Tamás Sándor* Kovászna megyei tanácselnök és *Antal Árpád* polgármester kezdeményezték, a kérést a támogató aláírásokkal együtt a megyeháza főjegyzőjénél iktatták, majd a törvény előírása szerint tíz napos közmeghallgatásra bocsátották. Tamás Sándor elmondta, Háromszéken összesen 33 594 aláírást gyűjtöttek össze a referendum kiírása érdekében. "A lakosság számára is nyilvánvaló, hogy egy régiót közös gazdasági érdekek, kulturális értékek, és az emberek összefogási szándékának megfelelően kell kialakítani: ennek elérésében pedig a népszavazás lehet a legmegfelelőbb eszköz" – szögezte le a megyei tanács elnöke. Kovászna megyében egyébként a többségében románok által lakott településeken is gyűjtöttek aláírásokat, sok román is aláírta az íveket. Ez Tamás Sándor szerint azt mutatja, hogy ez nem kizárólag magyar ügy, hanem a nyíltan gondolkodó román emberek is egyetértenek azzal, hogy Kovászna, Hargita és Maros megye közös gazdasági-fejlesztési régiót alkosson Marosvásárhely régióközponttal – vélekedett. Az érdekérvényesítés minden bizonnyal nem ütközik nehézségekbe november 14-én, a megyei önkormányzati képviselőtestületben ugyanis 18 RMDSZ-es, 4 EMNP-s, egy független, 3 MPP-s és 5 a Szociál-liberális Uniót (USL) képviselő tanácsos foglal helyet.

A tervek szerint Hargita megyében szintén november 14-én tűzik a megyei tanács napirendjére a népszavazásról szóló határozattervezetet. *Borbély Csaba* tanácselnök szerint erről még egyeztetnek, de valószínű akkor is

megtartják a referendumot, ha a határozatot a prefektus megtámadja, bár ez esetben nem lesz hivatalos, de "felmutatja a térségben lakók akaratát és erejét". A határozattervezetről Hargita megyében 20 RMDSZ-es 4 MPP-s, 3 EMNP-s és 3 USL-s tanácsos hivatott dönteni.

Bihar megyében – ahol az RMDSZ épp a kormánypárti szociál-liberális koalíció támogatásával és segítségével gyűjtötte az aláírásokat – még nem iktatták a tervezetet a fejlesztési régiókra vonatkozó népszavazás kiírására érdekében. Szabó Ödön, az RMDSZ megyei szervezetének ügyvezető elnöke a Krónika érdeklődésére elmondta, bár ők később kezdték a gyűjtést, a bejegyzéshez szükséges aláírás-mennyiség már megvan (38 ezer aláírás), román partnereikkel mégis úgy döntöttek, hogy ezen a héten is folytatják a támogatók felkutatását. A Bihar megyei képviselőtestület 18 szociálliberális, 7 RMDSZ-es, 7 demokrata-liberális (PDL) és 2 Dan Diaconescu-párti (PPDD) tanácsosból áll.

Az RMDSZ nem nyújtott be népszavazás kiírására vonatkozó kérvényt Szatmár megyében sem, bár a szükséges számú aláírást sikerült összegyűjteniük. A szövetség helyi szervezetének vezetői szerint szeretnék megszerezni a román pártok támogatását is a kezdeményezésükhöz. A Szatmár megyei tanácsban az USL 13, az RMDSZ 12, a PDL 5 és a PPDD 2 tanácsosi hellyel rendelkezik.

Maros megyében a jegyző formai okokra hivatkozva negatívan véleményezte az RMDSZ által összegyűjtött aláírásokat, ezért a szövetségi frakció új határozattervezetet nyújt be a népszavazás kiírásáról. Kelemen Márton, Maros megyei önkormányzati képviselő rámutatott: a referendumtörvény ugyanis lehetővé teszi, hogy a megyei tanácsosok legkevesebb egyharmada megyei szintű népszavazást kezdeményezzen. A Maros megyei tanácsot 13 RMDSZ-es, 13 USL-s, 6 PDL-s és 2 PPDD-s képviselő alkotja. A tanácsos megjegyezte továbbá: a gondot a román pártok álláspontja képezi, hisz egyikük sem meri nyíltan felvállalni az RMDSZ kezdeményezését. "Nem a Székelyföld autonómiájáról akarunk most szavazni, hanem a három megye által létrehozott fejlesztési régióról. Ezzel a román politikusok is tisztában vannak és nincs is mit felhozniuk ellenében, csak hát egyelőre egyetlen alakulatot sem sikerült magunk mellé állítani" – mondta el Kelemen. Ennek dacára az RMDSZ az elkövetkezendő két hét alatt is megpróbálja párbeszédre hívni a román pártokat és többek között azzal a mintegy hatvanezer aláírással igyekszik érvelni, ami a kezdeményezés támogatására összegyűlt.

A Szilágy megyei önkormányzat jegyzője is formai kifogások miatt dobta vissza az RMDSZ által összegyűjtött aláírásokat – tájékoztatott Szilágyi Róbert István, az RMDSZ Szilágy megyei ügyvezető elnöke. Lapunknak elmondta: a titkár megjegyzései konzultatív jellegűek, kezdeményezésük azonban törvényes, így azt a november végi megyei önkormányzati ülésen bocsátják szavazásra. "Egyeztetéseket folytatunk a román pártokkal, de nyilván nehéz lesz elfogadtatni a tervezetet, mert elég nagy nyomást gyakorolnak a román tanácsosokra a pártközpontokból. A helyzetet tovább nehezíti, hogy zavaros a helyzet a koalíción belül is" – magyarázta a megyei tanácsos. A referendum kiírásához Szilágy megyében 16 támogató szavazatra van szükség, miközben a közgyűlésben 7 RMDSZ-es, 14 USL-s, 6 PDL-s és 3 PPDD-s tanácsos foglal helyet. Szilágyi jelezte, liberális vonalon hozzájuk hasonló elképzelések vannak a fejlesztési régiókról, de a szociáldemokrata-párti politikusokat

nyilvánosan még nem hallotta, hogy ebben a kérdésben melljük álltak volna.

Forrás: kronika.ro

Felvidék

A Kétnyelvű Dél-Szlovákiáért mozgalom Pered mellett

A népszavazáson megerősített kérelem kormányzati elutasítását követően sem zárult le a peredi településnév-változtatási ügy.

A Kétnyelvű Dél-Szlovákiáért (KDSZ) mozgalom saját kezébe vette a Pered név „hivatalossá” tételét: a szervezet aktivistái a Peredről kivezető utak mentén lecserélték a Tešedíkovo feliratokat a referendumon megerősített megnevezésre, továbbá háromnyelvű magyarázó szöveget is csatoltak a kihelyezett táblák alá, amelyekkel röviden bemutatják a kialakult helyzetet, a két, figyelmen kívül hagyott népszavazást, valamint az „antidemokratikus kormányzati hozzáállást”.

A hatóságok azonban gyorsan reagáltak az akcióra, és eltávolították a kihelyezett táblákat. Utóbb kiderült, mindezt Pered MKP-s alpolgármesterének bejelentése alapján tették, ami komoly indulatokat váltott ki a magyar közösség körében. *Jurás Gábor* így indokolta lépését: „amikor tudomást szereztem róla, rögtön értesítettem a közútkezelőt, hogy kijavítsák, eltávolítsák a vandálok tettét – mi ilyen úton a jövőben semmit sem akarunk megoldani, nem is sejtjük, ki csinálta”. Magyarázata szerint ő nem indítványozott semmit, de a bejelentést az önkormányzatnak kötelessége volt megtenni.

A KDSZ nyilatkozatban köszönte meg a peredi polgárok „öntudatos kiállítását”, akik a „szlovák televíziók kamerái előtt is felvállalták a névvisszaszerzés ügyét”, valamint *Érsek Árpád* fellépését, aki a parlamentben interpellálta¹ *Robert Kaliňák* belügyminisztert. Ezzel szemben a civil mozgalom szerint *Jurás Gábor* morálisan megbukott, amikor „minden rosszakarón túltéve maga utasította a közútkezelőket a Pered táblák eltávolítására, és a kamerák előtt elítélendő vandalizmusnak nevezte az akciót”. A Via Nova ICS közleménye szerint „döbbenet állnak a peredi táblaügy legújabb epizódja előtt”, továbbá kifejezték, hogy alkalmatlannak tartják tisztségére az alpolgármestert, akinek „a központi hatalom iránti túlbuzgó lojalitásában sikerült szembefordulnia saját települése lakóival, a Szlovákiában élő magyarság nyelvi jogaival és a pártja által képviselt eszmékkal egyaránt”. Ugyanakkor a nyilatkozat leszögezi, hogy a Via Nova „tiszttában van vele, hogy a magyarság érdekképviseletét zászlajára tűző, legutóbb a választási tájékoztatás kétnyelvűsítését elérő MKP berkein belül nem általános ez a fajta hozzáállás”.

---

¹ A Most-Híd politikusa azt tudakolta a belügyi tárca vezetőjétől, hogy „miért csináltak egy érvényes népszavazásból közönséges anketot csak azért, mert valaki szerint túlságosan magyarosan hangzik a Pered név?”, továbbá *Gál Gábor* képviselő- és párttársával közösen indítványozták, hogy a hatályos jogszabályokat módosítsák olyan módon, hogy ne a kormány, hanem a referendumok során a lakosság dönthessen a települések nevééről. A változtatás elfogadása esetén a sikeres népszavazások eredményét a kabinetnek tiszteletben kellene tartania.

Megszólalt az ügyben *Berényi József*, az MKP elnöke, valamint a párt helyi szervezete is. A pártelnök szerint az ügy a választási kampány miatt kapott ekkora figyelmet, ezzel is fogást igyekeznek keresni rajtuk ellenlábasaik. Hangsúlyozta, hogy az MKP polgármesterei, helyi képviselői és megyei tisztségviselői nap mint nap a választók, a felvidéki magyarság érdekében teszik kötelességüket, és úgy vélte, hogy „túlzás”, illetve „hisztériakeltés”, hogy egy megyei és egy helyi szintű ügy miatt néhányan az egész pártról mondanak elmarasztaló véleményt. Védelmébe vette a település alpolgármesterét, aki elmondása szerint „közel 30 éve teszi a dolgát helyi és regionális szinten a magyar közösségért”, ezúttal „tévedése mindössze annyi, hogy az interneten megjelent információk hiányában és tájékozódás nélkül állt a kamerák elé, és a Pereden gyakori táblarongálások és táblaeltűnések tapasztalatából kiindulva nyilatkozott és cselekedett” – fogalmazott *Berényi József*. A politikus hozzáfűzte, nem először fordul elő, hogy a civil aktivisták nem állnak a szlovák média rendelkezésére, így belekényszerítve a helyi lakosokat abba a helyzetbe, hogy ők válaszoljanak „a helyszínre érkező, előítéletekkel teli (szlovák) újságírók fondorlatos kérdéseire”.

Az MKP peredi szervezete közleményt adott ki, miszerint a jövőben is a község eredeti nevének visszaállításáért küzdenek. Hangsúlyozták, hogy az eset félreértésen alapul, az október 27-i táblacseréről ők, „a Pered megnevezés kezdeményezői, a tábla őrzői” nem tudtak, és sajnálatukat fejezték ki, hogy a KDSZ aktivistái nem keresték meg az ügyet évek óta felvállaló helyieket. Szerintük a községi hivatalnak – a korábbi rongálásokhoz hasonlóan – kötelessége volt tájékoztatni a megyei útkarbantartó vállalatot.

Időközben a KDSZ aktivistái ellen büntetőeljárást kezdeményezett a vágsellyei rendőrség, ugyanis az egyik leszerelt táblát magukkal vitték az akciót követően. A mintegy 300 euró értékű tábla eltűnése miatt fél évtől két évig terjedő börtönbüntetéssel fenyegetik a tetteseket, akiknek kiléte egyelőre ismeretlen. A KDSZ erre reagálva nyilatkozatban szögezte le: az aktivisták nem ellopták a táblákat, hanem lecserélték azokat, mivel szerintük a legitim népszavazás után a két régi Tešedíkovo feliratra már nincs szükség. Állami tulajdonról lévén szó ugyanakkor, e táblákat egy levél kíséretében postázták Robert Kaliňák belügyminiszternek és Jana Dubovcová ombudsmannak – fogalmazott a közlemény.

Forrás: www.bumm.sk, www.hirek.sk

*****

A Focus októberi közvélemény-kutatása

A Focus kutatócég legújabb vizsgálata szerint a Magyar Közösség Pártja (MKP) és a Most-Híd összesen 18 képviselőt delegált volna a szlovák törvényhozásba, ha október 8. és október 15. között rendezték volna Szlovákiában a parlamenti választást.

A legtöbb mandátumot ezúttal is a kormányzó Smer-SD számára jelezték: a 35,5 százalékos támogatottsággal 61 képviselőt juttatott volna parlamentbe a párt. A *Robert Fico* pártját a KDH követné 12,8 százalékkal és 22 honatyával, a képzeletbeli dobogó harmadik fokára pedig az OĽaNO állhatna, 9,7 százaléknyi szavazat és 16 képviselői hely megszerzésével. Az SDKÚ-DS a szavazók 8,1 százalékanak támogatását tudhatja maga mögött, ami ez alkalommal 14 mandátumra lenne elég, amit a *Daniel Lipsič* vezetett NOVA

követne 10 fős frakciójával, illetve a választók 5,8 százalékának támogatásával. A parlamenti küszöb feletti pártok sorát az SaS zárta: 5 százalékos eredményükkel 8 mandátumot nyernének a törvényhozásban.

A magyar vonatkozású eredményeket vizsgálva az erőviszonyok kisebb átrendeződését tapasztalhattuk: közeledett egymáshoz a két nagy párt, az MKP pedig mostani eredményével bejutott volna a pozsonyi parlamentbe. A *Berényi József* vezette pártot fél százalékos erősödéssel hosszú idő után mérte újra küszöb fölé a Focus: 5,1 százalékos eredményével 8 képviselőt juttatna a törvényhozásba a szervezet. A Most-Híd több mint egy százalékos csökkenéssel 5,8 százalékon állapodott meg, ami 10 mandátumot jelentene a választáson.

A megkérdezettek 20,5 százaléka ugyanakkor nem menne el szavazni, 13,5 százaléknyan pedig nem tudtak vagy nem akartak válaszolni a feltett kérdésekre.

Látható tehát, hogy a Smer-SD fokozatos gyengülésével, továbbá az MKP parlamentbe kerülésével az ellenzéki pártok többséget szereznének Pozsonyban, és esélyük kínálkozna leváltani a jelenleg regnáló hatalmat – feltéve, ha képesek és hajlandók lennének a megegyezésre, egy nagykoalíció kialakítására.

Forrás: www.bumm.sk

*****

Etnikai revizionizmussal vádolják Magyarországot

Rafael Rafaj, a Szlovák Nemzeti Párt (SNS) alelnöke a Felvidék magyarlakta területei visszacsatolásáról döntő első bécsi döntés kapcsán nyilatkozott a sajtónak.

A nacionalista politikus szerint hazánknak önkritikát kellene gyakorolnia, és az első bécsi döntés 75. évfordulója alkalmából bocsánatot kellene kérnie Szlovákiától, amiért annak idején elvett tőle 10 565 négyzetkilométernyi területet. Rafaj kifejtette, hogy „Budapest azonban hallgat és magyarul beszélő nemzeti kisebbségei által támogatja a szomszéd államokat érintő etnikai revizionizmust”. Leszögezte, hogy szövetségeseik múlt században elkövetett árulása intő jel, a szlovákoknak tudatosítaniuk kell, hogy „csak saját katonai, gazdasági és politikai erejükre támaszkodhatnak az Európai Unióban”, és csak ábránd, hogy a „nagy testvérük” – amit napjainkban a NATO és az EU testesít meg – szükség esetén majd megvédi őket.

Délvidék

Megemlékezések az 1944/45-ös vérengzések ártatlan magyar áldozatairól

Vajdaság-szerte számos településen emlékeztek meg november 1-jén és 2-án az 1944-45-ös véres események áldozatairól.

Szabadkán 23. alkalommal hajtottak fejet az ártatlanul kivégzettek tömegsírijainál a Zentai úti temető 44-es parcellájánál. A kegyeletadást a két hete ellopott Vergődő madár szobor helyén tartották meg.

A szabadkai megtorlások 1944 októberének utolsó napjaiban kezdődtek, és egészen december elejéig tartottak, amikor a tömeges kivégzéseket leállították. Az áldozatokat ebben a temetőben hantolták el négy hatalmas tömegsírban. A kivégzettek között voltak a magyarokon kívül horvátok, baranyai németek és kisebb számban bunyevácok, illetve szerbek is. Az áldozatok száma megközelítette a kétezret. Közülük – a Kegyeleti Bizottság munkájának köszönhetően – 852 áldozat ismert, akiknek neve az emlékezés márványtábláin szerepel – hangzott el a megemlékezésen.

Némedi Imre előadóművész, műsorvezető a nemrégiben megjelent *Arcok a tömegsírból* c. könyvből idézte meg az egyik áldozat sorsát. *Rencsényi Elvira* idén megjelent portrékötete a Szabadkán kivégzett ártatlan áldozatok történeteit összegzi.

A helyszínen ökumenikus istentiszteletet tartottak, majd *Kern Sóllya Mária*, Szabadka város képviselő-testületi elnökének szavai zárták a kegyeltadást, aki elítélte a szoborlopást, kegyeletsértőnek nevezte a tömegsír meggyalázását. A közösség reményét tolmácsolva elmondta, bízik abban, az elkövetők csak az értékes bronzot látták a vajdasági magyarok tragédiáját ábrázoló szoborban, ám hozzátette, mégis feltámad ilyenkor a gyanú, hogy ideológiai alapon, a nemzeti kisebbség ellen elkövetett tettről is szól ez a bűncselekmény.

A megemlékezést követően a szobor megmaradt talapzatánál helyezték el a kegyelet virágait a helyi önkormányzat, Magyarország, Horvátország, a vajdasági képviselőház, a Magyar Nemzeti Tanács, a politikai pártok és civil szervezetek képviselői, majd az eseményen megjelent emlékezők és gyászolók rótták le kegyeletüket, gyújtottak gyertyát és helyezték el koszorúikat az 1944-45-ös ártatlan áldozatok tömegsírijánál.

Csúrogon az 1944/45-ös áldozatok tiszteletére felállított új emlékműnél koszorúztak a vajdasági magyar közösség képviselői, azon a helyen, ahol június végén Áder János magyar és Tomislav Nikolić szerb elnök is fejet hajtott a második világháborúban és azt követően ártatlanul kivégzettek előtt. Eddig tizenkilenc alkalommal emlékeztek a csúrogi áldozatokra, a korábbi emlékhelyen álló fakeresztet és kőtáblát azonban többször meggyalázták. A szerb kormány ígérete, miszerint a szobor körül emlékpark is épül majd, egyelőre nem valósult meg.

Teleki Júlia, a csúrogi megemlékezés szervezője beszédében kijelentette: „az áldozatok a magyar nemzet áldozatai”, és a hozzátartozóknak emlékezniük kell rájuk.

Korsós Tamás, Magyarország szabadkai főkonzulja beszédében kiemelte: európai jelentőségűnek nevezhető, hogy a szerb törvényhozás politikai nyilatkozatban ítélte el a kollektív bűnösség elvét. „Szerbia Magyarország erőteljes támogatásának is köszönhetően hatalmas lépést tett az EU-integráció felé, de ez nem csak gazdasági integráció, hanem a jog és az igazságosság térsége is. Ugyanakkor a Szerbia legfőbb méltóságai által a nyilvánosság előtt tett ígérek és az azóta tartó folyamatos hitegetés ellenére nyoma sincs a Csúrog, Zsablya és Mozsor magyar lakosságának kollektív bűnösségét kimondó határozatok hatályon kívül helyezésének” – mondta.

Mina Jurišin, az 1942 Razzia Emlékbizottság titkára szerint nem ér véget a harc azzal, hogy felállítottak egy emlékhelyet az ártatlan magyar és szerb

áldozatoknak. Mindent meg kell tenni azért, hogy ilyen és hasonló bűnök többé ne történhessenek meg – hangsúlyozta.

Moholon a helyi katolikus temetőben található emlékműnél emlékeztek az áldozatokra. A megemlékezés szónoka *Pásztor Bálint*, a Vajdasági Magyar Szövetség köztársasági parlamenti képviselője volt, aki hangsúlyozta, ezekben a napokban nemcsak elhunyt családtagjainkra szoktunk emlékezni, hanem azokra a magyarokra is, akik közel hetven évvel ezelőtt az életükkel fizettek azért, mert magyarok voltak. A megemlékezésen a Szabadkai Főkonzulátus, a pártok, a Magyar Nemzeti Tanács, a helyi önkormányzat képviselői koszorúztak.

Temerinben 24. alkalommal gyűltek össze az emlékezők a Nyugati temető tömegsírjánál, hogy leróják kegyeletüket az 1944/45-ben kivégzett ártatlan magyar áldozatok előtt. A helyiek gyászszertartás keretében emlékeztek meg a kommunista partizánterror több mint háromszáz helyi áldozatáról. *Csorba Béla*, a Vajdasági Magyar Demokrata Párt elnöke beszédében elmondta: a szerb kormány mindmáig adósa Csürog, Zsablya és Mozsor egykori magyar lakosainak, az őket ért atrocitásokért, kitelepítésükért, gyűjtőtáborba hurcolásukért, és mindmáig nem történt meg a magyarok kollektív bűnösségéről született döntések hatályon kívül helyezése. Tartozása egy részét, éppen ez utóbbit, a legújabb ígéretek szerint Szerbia mai kormánya a mai napra ígérte. Jól tudjuk, ez nem történt meg ismét, elodázták a döntéshozatalt, ismét annak lehetünk tanúja, hogy kaptunk egy ígéretet, hogy majd ha az igazságügyi miniszter megtette a megfelelő lépéseket, szakmailag előkészítette ennek a kérdésnek a rendezését, akkor fog erre sor kerülni. Szeretnénk, ha nem kellene ismét csalódnunk. – hangsúlyozta. A megemlékezésen jelen volt *Gulyás Gergely* (Fidesz), az Országgyűlés Emberi jogi, Kisebbségügyi és Vallásügyi Bizottságának alelnöke, aki beszédében többek között a következőket mondta: „Emlékezünk, mert emlékezés nélkül elveszíthetjük azokat a gyökereket, amelyek nemzeti közösségünket határoktól függetlenül, sőt azok ellenére, de mindenképpen azok felett, összetartják....Senki nem akadályozhatja meg a múlt feltárását, és senki nem teheti vitássá nemzeti közösségünk elidegeníthetetlen jogát az emlékezésre” – hangsúlyozta.

A temerini köztestületek, a magyar pártok és a civil szervezetek a márványablák előtt elhelyezték a megemlékezés és a kegyelet koszorúit.

A járeki tömegsír közelében lévő emlékhelynél gyűltek össze az emlékezők, hogy elhelyezzék a kegyelet virágait annak a több ezer német, magyar és más származású ártatlan áldozatnak az emlékére, akik 1944 és 1946 között a gyűjtőtáborra átalakított településen veszítették életüket. Beszédet mondott *Csorba Béla* a VMDP elnöke, a járeki haláltábor eseményeinek kutatója és *Weisz Rudolf*, a Német Népi Szövetség elnöke. A megemlékezés végén a helyi közösség, a VMDP, és a VMSZ községi szervezetének képviselői, valamint a jelenlevők elhelyezték a kegyelet koszorúit. Az eseményt jelenlétével és koszorújával megtisztelte *Nikowitz Oszkár* Magyarország belgrádi nagykövete is.

Forrás: Vajdaság Ma, Magyar Szó

*****

Munkacsoport alakul a szabadkai szoborlopás ügyében

A szerb parlament október 31-i napirendjére is felkerült a nagy port kavaró szabadkai szoborlopás ügye.

Ivica Dačić kormányfő elmondása szerint a rendőrség vizsgálatot folytat a szabadkai Vergődő madár szobor ellopása ügyében, de egyelőre semmi sem mutat arra, hogy etnikai indíttatású vagy politikai hátterű lenne a cselekmény. Hozzátette, hogy elítéli a szoborlopást, a bűncselekmény felderítésére pedig vizsgálócsoport alakult.

Mindez azt követően hangzott el, hogy *Pásztor Bálint*, a VMSZ parlamenti frakcióvezetője a képviselői kérdések keretében tette fel kérdését, miszerint a kormány miért nem reagált az emlékmű megrongálására illetve a szobor ellopására. Pásztor Bálint a képviselők és a kormányfő előtt kifejtette, hogy egy 1994-ben felállított emlékműről van szó, amely annak a 852 magyar, zsidó és német civil áldozatnak állít emléket, akiket 1944-ben lőttek agyon. Elmondta azt is, hogy a VMSZ erre az eseményre nem egyszerű lopásként tekint, sokkal inkább olyan „üzenetről van szó, amelyet a magyar nemzeti közösségnek szántak, s amely kárt tehet a magyar és a szerb nép viszonyában is”.

Dačić reagálásában elmondta, ezt az emlékművet 1994-ben állították, amikor a feszültségek sokkal erősebbek voltak, s nem hinné, hogy ma, egy évtizeddel később egy szobor ellopásának vallási, nemzeti vagy politikai okai lennének. „Megelégedéssel töltene el, ha a tetteseket kézre kerítenék és a belügy dolgozik ezen” – mondta Dačić és hozzátette: a nemzeti alapon történő bűncselekmények száma Vajdaságban évről évre csökken, ehhez hozzájárul az itt uralkodó tolerancia légköre is, valamint a párbeszéd nem csak a két szomszédos állam között, hanem Szerbián belül is, többek között a VMSZ-szel is.

Pásztor Bálint feltette azt a kérdést is, hogy a kormány mikor helyezi hatályon kívül azt az 1946-os döntést, amely a magyarokat és a németeket kollektív háborús bűnössé nyilvánította, tekintettel arra, hogy ezeknek az aktusoknak az elítéléséről és hatályon kívül helyezéséről szóló parlamenti határozatot már elfogadták.

Dačić válaszában reményét fejezte ki, hogy ez a kérdés hamarosan a szerb kormány ülésének napirendjén fog szerepelni. Az igazságügyi minisztériumnak kell előkészítenie a döntést, valamint megvizsgálnia a jogi megoldás lehetőségét, mert – húzta alá a kormányfő – egy dolog a politikai döntés és egy határozat meghozatala, egy másik dolog pedig az, hogyan lehet ezt jogilag rendezni.

*****

Zentai választások: a VMSZ főlénye

Október 27-én tartották a zentai községet (járást) alkotó hét helyi közösségben a választásokat. A mintegy 80 százalékos magyar lakosságú bácskai községben a Vajdasági Magyar Szövetség által támogatott jelöltek szerepeltek a legjobban.

A hét helyi közösség közül a korábbi négy helyett most hatban is a párt által támogatott jelöltek szereztek meg a legtöbb szavazatot. A választásokon a

három zentai², valamint a bogarasi, a kevi és a tornyosi helyi közösségekben is a VMSZ által támogatott jelöltek kapták a legtöbb szavazatot, a felsőhegyi helyi közösségekben pedig a Demokrata Párt által támogatott jelöltek. Mindkét párt elégedetten nyilatkozott az eredményről.

Lőrincz Csongor, a VMSZ községi szervezetének elnöke szerint mindenképpen pozitívan értékeli a helyi közösségi választásokat. Zentán, a Centar-Tópart helyi közösségekben a tizenegyből öt helyet szereztek meg, a további hat helyből négyet a Szerbiai Egyesült Régiók, kettőt pedig a Demokrata Párt (DS) által támogatott jelöltek. A Kertek helyi közösségekben a kilencből nyolc helyet szereztek a VMSZ, és egyet a DS által támogatott jelöltek, a Tisza-part-Alvég helyi közösségekben pedig a kilencből szintén nyolc helyet szereztek. A falvak közül Felsőhegyen a DS által támogatott lista öt helyet szerzett, míg a VMSZ által támogatott négyet. Tornyoson a VMSZ hat, a DS három; Bogarason a héttagú tanácsból hatot a VMSZ, egyet a DS, Keviben pedig a szintén héttagú tanácsból a VMSZ négyet, a DS egyet szerzett, két személy pedig függetlenként került be a helyi közösség tanácsába – magyarázta Lőrinc Csongor.

Nagy Zoltán, a DS községi szervezetének tisztségviselője elmondta: olyan személyeket támogatottak a választásokon, akiknek többsége korábban nem vett részt aktívan a közéletben, de szeretne tenni valamit a szűkebb környezetének fejlesztése érdekében. Ennek fényében úgy értékeli, hogy sikeresek voltak a választások, hiszen a helyi közösségek tanácsainak zömében lesznek olyan képviselők, akiket ők támogattak.

A helyi közösségi választásokon a részvételi arány a legalacsonyabb a zentai helyi közösségekben volt, ahol a 20 százalékot sem érte el, a legmagasabb pedig a tornyosi helyi közösség területén, ahol az 50 százalékot is meghaladta.

Forrás: Vajdaság Ma

Kárpátalja

Gajdos István a nyelvtörvényről

Gajdos István, az Ukrajnai Magyar Demokrata Szövetség elnöke, a Régiók Pártja listájáról parlamenti mandátumot szerzett képviselő az ukrán nyelvtörvény végrehajtása érdekében szólalt fel a Legfelsőbb Tanácsban.

A politikus felhívta a figyelmet, hogy a jogszabály záró rendelkezései arra kötelezték a kormányt, hogy három hónapon belül hozza összhangba a normatív szabályozást a nyelvtörvény rendelkezéseivel, továbbá mindenkit tájékoztassanak a nyelvtörvényből fakadó jogaikról és kötelezettségeikről. Gajdos István elmondása szerint ezzel kapcsolatos beadványára a kulturális tárcától azt a választ kapta, hogy a Miniszteri Kabinet a nyelvtörvény végrehajtásához szükséges normatív-jogi dokumentumok jegyzékét összeállította, a tervezetek előkészítéséért és a kormány elé terjesztéséért pedig az Igazságügyi Minisztérium, valamint az Állami Televíziós és Rádiós Bizottság felelős.

---

² Centar-Tópart, Tisza-part-Alvég és a Kertek

A képviselő úgy vélte, ugyan számos előírásnak eleget tesznek, azonban a jogszabály végrehajtása vontatottan halad. Elmondta, ezt alátámasztják a képviselőtársaival, valamint kisebbségi szervezetek vezetőivel közösen végzett monitorozás eredményei, amellyel azt vizsgálták, hogy a végrehajtó hatalom szervei és az önkormányzatok miként valósítják meg a nyelvtörvényben foglaltakat. Rámutatott, két fő gátló tényezőt ismertek fel: a nem megfelelő finanszírozást, illetve hogy a helyi hatalmi szervek tisztségviselői nem ismerik kellően magát a törvényt és egyes esetekben nem is akarnak foglalkozni a jogszabály követelményeinek végrehajtásával. Parlamenti felszólalásában arra sarkallta a kormányzatot, hogy „gyorsítsák fel a szükséges dokumentumok előkészítését, illetve a jövő évi állami költségvetés tervezetében irányozzák elő a szükséges forrásokat a nyelvtörvény teljes körű végrehajtásához”.

Forrás: Kárpáti Igaz Szó

Horvátország

Az anyanyelven való tanuláshoz szükség van magyar tankönyvekre

A horvát tanügyi törvény lehetővé teszi, hogy a kisebbségek saját nyelvre lefordított általános iskolai tankönyvekből tanulhassanak. Az elmúlt évek során az oktatási minisztérium több millió kúnát költött a tankönyvek fordítására, kiadására. Közel ötven tankönyvet ültettek át magyar nyelvre, 2014-ben viszont ismét változtatni fognak az engedélyezett tankönyvek listáján, így egy részüket már nem lehet majd használni. Kezdetben a HunCro Nyomdaipari Kft., majd az eszéki magyar iskolaközpont foglalkozott a tankönyvfordítással, idén májusban viszont az intézmény vezetése – az anyagi források és az infrastruktúra hiányára hivatkozva – úgy döntött, nem vállalja tovább ezt a munkát, így egyelőre nem lehet tudni, mi lesz a magyar tankönyvek sorsa.

A vázolt helyzet miatt a minisztérium a magyar ernyőszervezeteket kérte föl, hogy javasoljanak kiadót a további feladatok folytatásához. A Horvátországi Magyarok Demokratikus Közössége és a Horvátországi Magyar Pedagógusok Fóruma a Media Hungarica Művelődési és Tájékoztatási Intézetet javasolta, a másik részről pedig a Magyar Egyesületek Szövetsége jöhet számításba.

Forrás: <http://www.huncro.hr/>

Nyugati Magyarság

Áder: Az amerikai magyarok és Magyarország számíthatnak egymásra

Az Észak-Amerikában élő magyarok számíthatnak Magyarországra és az ország is számít rájuk - jelentette ki október 30-án, Vancouverben Áder János köztársasági elnök, összegezve a Kanada és az Egyesült Államok öt nagyvárosának magyar közösségeinél tett látogatását. Az államfő október 23-a évfordulója alkalmából kereste fel a torontói, a bostoni, a Los Angeles-i, a San Franciscó-i és a vancouveri magyarokat. Ő az első köztársasági elnök, aki meglátogatta az amerikai nyugati partvidék magyar közösségeit. "Azt az üzenet kívántam megfogalmazni ezzel az úttal, hogy a Magyarországtól egy óceányi távolságra élő magyarok számíthatnak Magyarországra és

Magyarország is számít rájuk. Ezt szerettem volna minél több helyen és minél egyértelműbb módon elmondani – nyilatkozott az államfő.

„A Kanadában és az Egyesült Államokban élő magyarság igényli a korábbinál intenzívebb kapcsolatot a magyar állam képviselőivel. Az itt élők várták ezt a megszólítást és készek arra, hogy segítsenek Magyarországnak abban, ha ötről hatra akar jutni” – tette hozzá. Mint mondta, három célt tűzött ki maga elé: méltó módon együtt kívánta megünnepelni a forradalom 57. évfordulóját a fogyatkozó számú 56-os magyarokkal és az utánuk következő nemzedékekkel. Másrészt találkozni akart a magyar diaszpóra kulturális és vallási közösségeinek képviselőivel, akik az elmúlt évtizedekben a hitük és a közösségi eszményeik mellett a magyar hagyományokat is ápták. Harmadsorban annak a fiatal generációnak a képviselőivel kívánt találkozni, akik már 1990 után érkeztek Észak-Amerikába a könnyebb boldogulás reményében.

Az elnök szerint e három elemet egyetlen kívánság kapcsolja össze: az hogy az Észak-Amerikában élő magyarok, bármikor is telepedtek le ott, ne felejtsek el az anyaországhoz való kötődésüket, őrizzék meg kulturális gyökereiket, ápolják vallási hagyományait, történelmi tradícióikat és ezeket örökítsék át gyermekeiknek. Az, hogy az utánuk következők, akik már itt nőttek fel, és akiknek már itt születtek a gyermekeik - és akiknek egy része vélhetően nem fog visszaköltözni Magyarországra, vagy a határon túli területekre - azok is tartsák meg a kapcsolatukat a magyarsággal, legyen kötődésük a magyar nemzethez.

Egyszerűbb kapcsolattartás

Áder János elismeréssel szólt az általa megismert elkötelezett magyar közösségekről és vezetőikről, köztük a tiszteletbeli konzulokról, akik minden díjazás nélkül képviselik Magyarország érdekeit, valamint a sikeres magyar vállalkozókról, akik mind Észak-Amerikában, mind Magyarországon sok magyarnak adnak munkát. Az államfő kitért rá, hogy az anyaországgal való kapcsolattartás a modern kommunikáció eszközeivel sokkal egyszerűbbé vált. A vasfüggöny leomlása és Magyarországnak az euroatlanti szövetségi rendszerhez való kapcsolódása révén a politikai távolságok is megszűntek. Végül azzal, hogy 2010-ben az Országgyűlés elfogadta az új állampolgársági törvényt, a jogi akadályok is csökkentek.

„Ebből a jogszabályból világosan tükröződik, hogy Magyarországon már nem számkivettként, nem mellőzöttként, nem kétes értékű rokonként tekintenek a határon túli magyarokra, a diaszpórában élő magyarságra, hanem a magyar nemzet olyan tagjaként, akiknek tudására, tapasztalatára, ismereteire, kapcsolatrendszerére, hosszú távon is számít az ország” – hangsúlyozta az elnök. Kitért rá: Magyarország nem egyedüli abban, hogy megpróbál előnyt kovácsolni abból a körülményből, hogy nagyon sokan hagyták el az anyaországot. Áder János rámutatott: a köztársasági elnöknek alkotmányos kötelessége, hogy kifejezze a nemzet egységét, ami azt is jelenti, hogy ne csak a határokon belül élő magyarok problémáira figyeljen.

Forrás: MTI

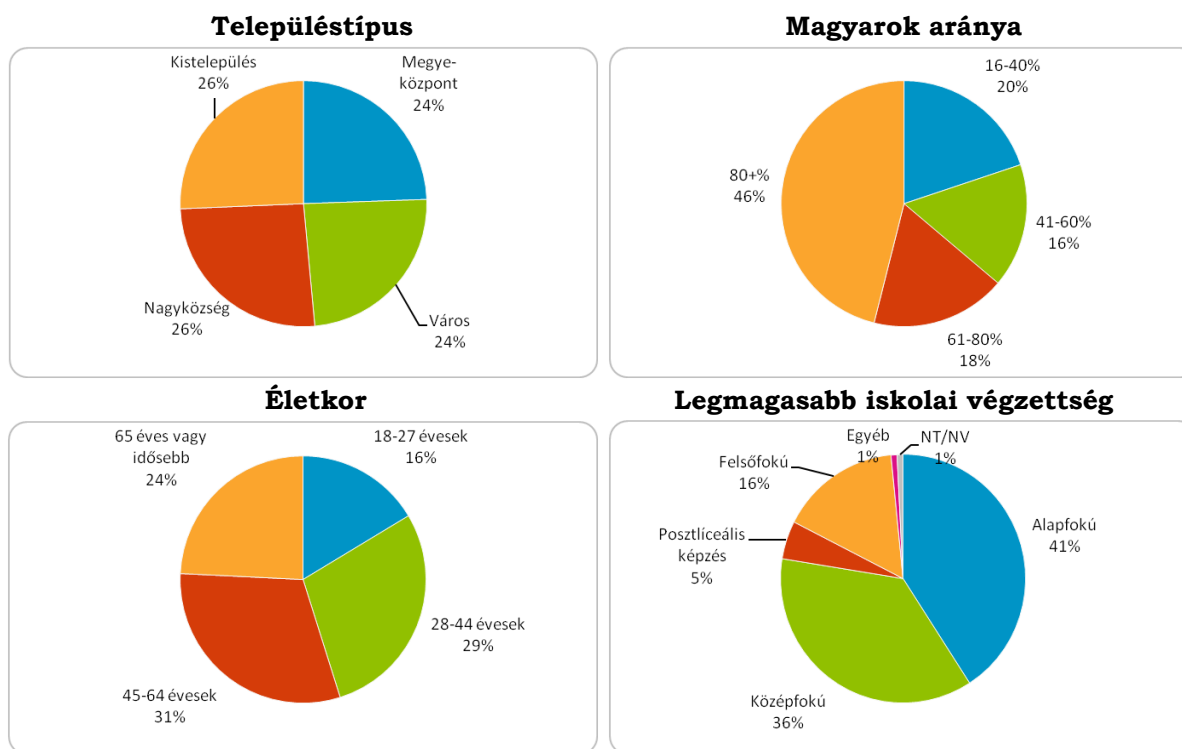
A HÉT TÉMÁJA

Közéleti és politikai preferenciák Erdélyben

A magyar nyelv használata

Az alábbi elemzésben a Bell Research által az erdélyi lakosság³ körében végzett kvantitatív kutatás⁴ az erdélyi magyarok magyar nyelvhasználati lehetőségeivel kapcsolatos kérdéseinek eredményeit mutatja be.

A válaszadók összetétele településtípus szerint arányosan oszlott meg. A felmérésben túlnyomórészt olyan településeken élők szerepeltek, ahol a magyarok vannak többségben. Az életkori megoszlást illetően legkisebb arányban a 18-27 év közötti korosztály (16%), míg legnagyobb részben a 45-64 év közötti korosztály szerepel (31%). Iskolai végzettség tekintetében a többség alapfokú (41%) vagy középfokú (36%) végzettséggel rendelkezik.

A magyar nyelv használati lehetőségeit firtató kérdésnél a kutatási eredmények szerint az idő előrehaladtával egyre inkább elfogadottá vált a magyar nyelv használata a vizsgált 6 erdélyi megyében. A relatív érzet szerint a lehetőségek javultak a 10 éves ciklusok alatt. A válaszadók 16%-a 1990 előtt meglehetősen korlátozva érezte településén a magyar nyelv használati lehetőségeit⁵. A '90-es években javultak a lehetőségek, 2000 után

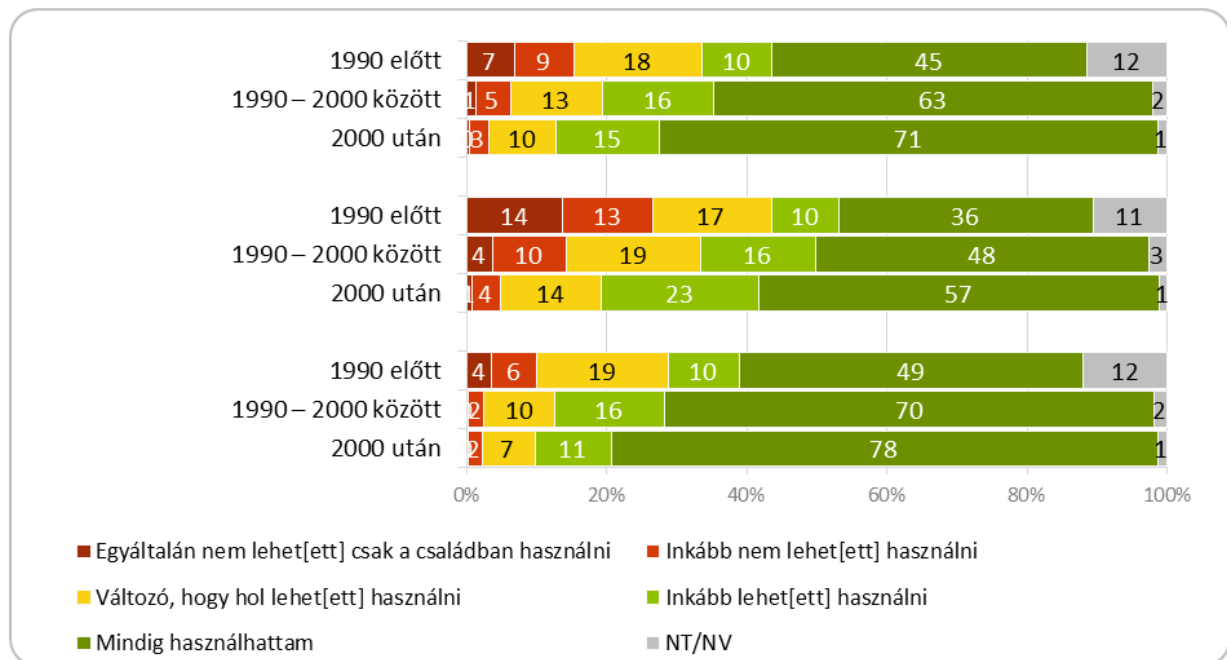
³ A felmérés három határmenti (Bihar, Szilágy, Szatmár) és három székelyföldi (Kovácsna, Hargita, Maros) megyében készült.

⁴ Az adatfelvétel 2012. augusztus 21. és október 3. között zajlott, melynek során összesen 1804 sikeres személyes interjú készült véletlen sétás mintavétellel. A teljes mintára vonatkozó **hibahatár: ±2,31%**.

⁵ 7 %-uk úgy emlékszik, hogy csak a családban tudta használni

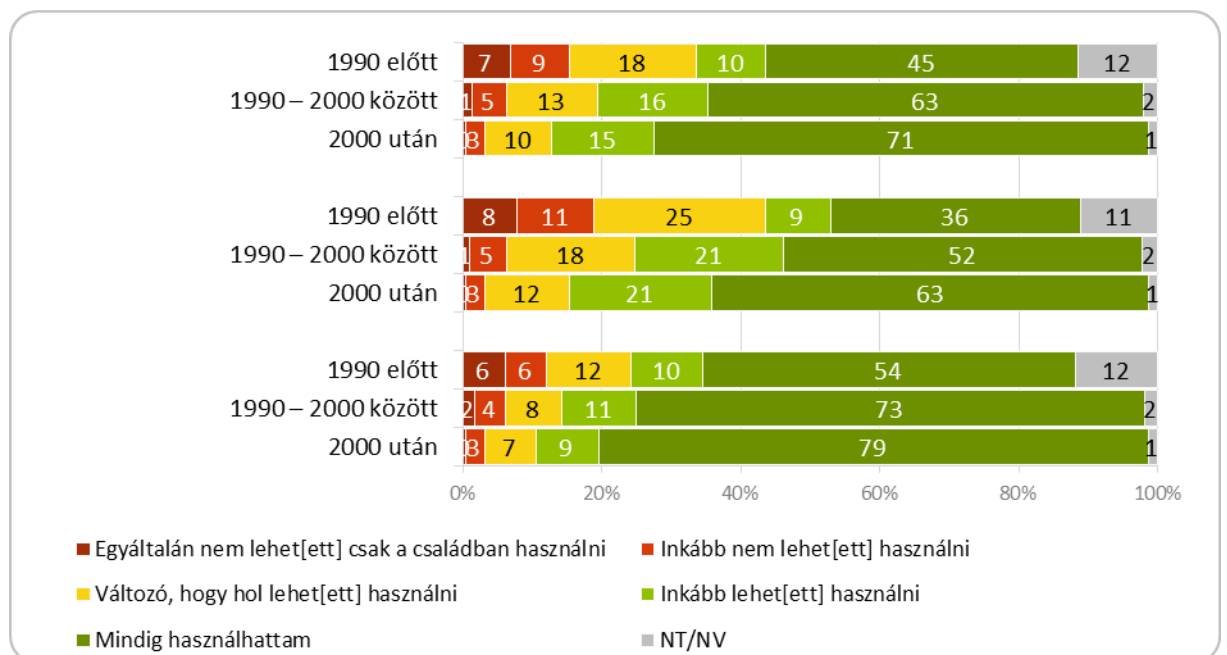
pedig a túlnyomó többség nem látja akadályát, hogy a magyar nyelvet használja településén.

A magyar nyelv nyilvános használata hogyan alakult az Önök településén?

A nyelvi korlátozások minden időszakban súlyosabban jelentkeztek a határmenti megyékben, a Székelyföldön élőknek szabadabb nyelvhasználati lehetőségek voltak. Határmentén 2000-ig küzdte fel magát arra a szintre ahonnan Székelyföld 1990-ben indult. Székelyföldön a magyar nyelv nyilvános használatának javulása sokkal dinamikusabb, mint Határmentén.

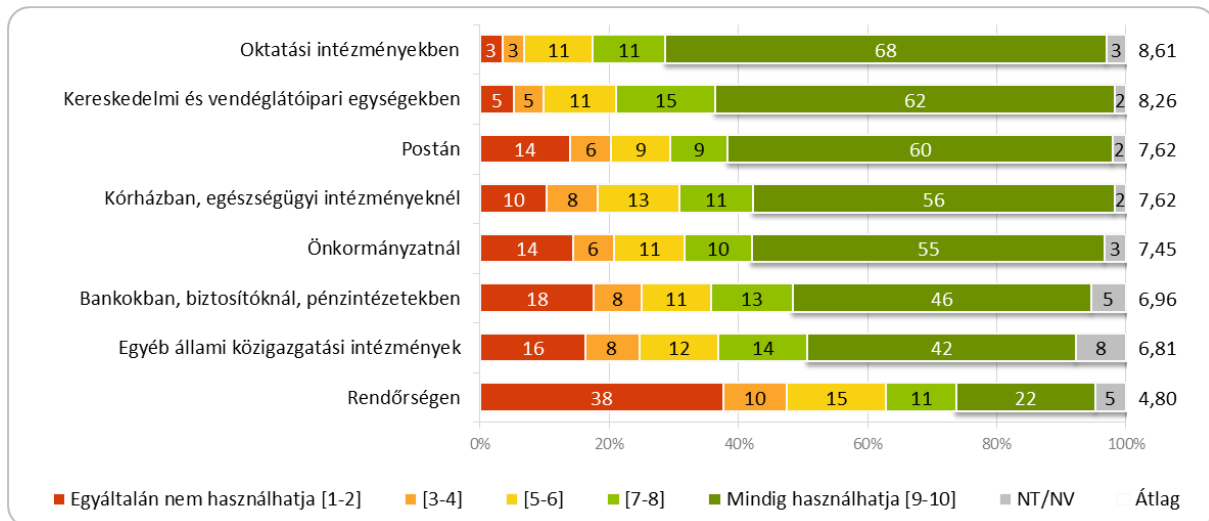
A magyar nyelv nyilvános használata hogyan alakult az Önök településén?

Településtípus szerint vizsgálva az eredményeket, megállapítható, hogy bármelyik időszakot figyelembe véve, a kistelepülések lakói jóval nagyobb nyelvi szabadsággal rendelkeztek, mint a városban élők. Ehhez valószínűleg hozzájárult az ellenőrzés alacsonyabb foka, illetve a kisebb közösségekre jellemző életmód és kapcsolatháló-szerkezet lokális és sokkal inkább homogén jellege, valamint a redisztributív intézményháló hiánya.

Mennyire használhatja a magyar nyelvet közintézményekben és nyilvános helyeken településén?

(Összes válaszadó véleménye)

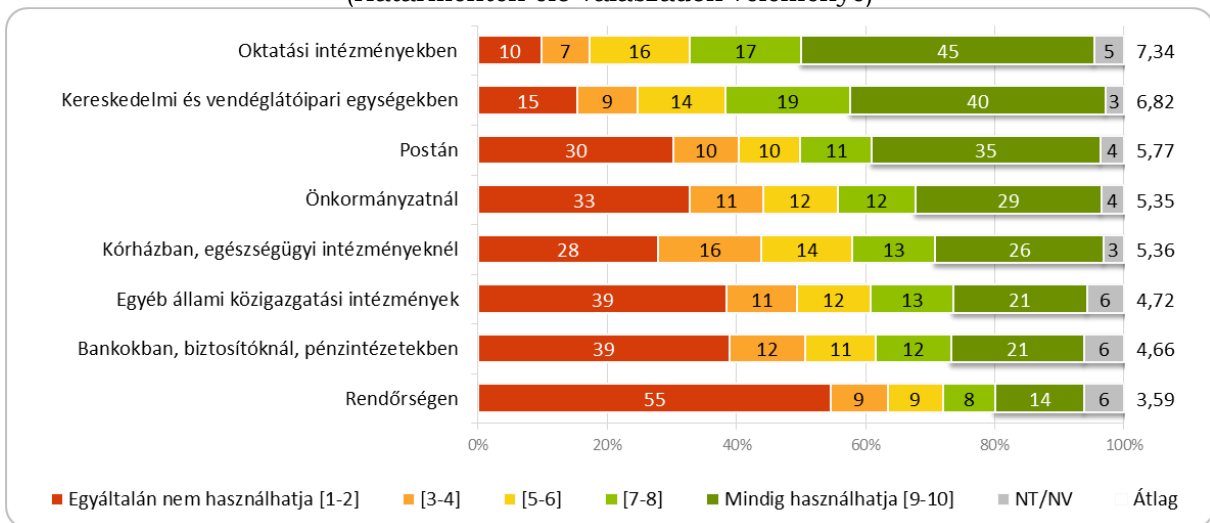

Az összes válaszadó véleménye alapján a közintézmények közül legkevésbé az oktatási intézményekben korlátozott a magyar nyelv használata, a válaszadók 68%-a szerint ezen intézményekben mindig lehetséges a magyar nyelvhasználat. A kereskedelmi és vendéglátóipari egységekben a többség (62%) szerint szintén könnyű a magyar nyelvű kommunikáció. 46-60% azoknak az aránya, akik szerint a postán, egészségügyi intézményekben, önkormányzatnál, illetve a bankokban gond nélkül lehet magyarul boldogulni. A rendőrségen viszont a magyar nyelv használata továbbra is problematikus: a válaszadók 38%-a egyáltalán nem használhatja a magyar nyelvet, mindössze 22% azoknak az aránya, akik szerint itt sem korlátozzák a nyelvhasználatot. A frusztrációs interakciók valószínűsége eléri az 1/4-et.

Ugyanerre a kérdésre a határmenti megyékben eltérő a helyzet. Az itteni közintézményekben meglehetősen korlátozottak a magyar nyelvhasználati lehetőségek: a válaszadók kb. harmada szerint a legtöbb intézményben egyáltalán nem használható a magyar nyelv. Itt is a rendőrség esetében a leginkább korlátozott a magyar nyelv használata: a válaszadók 55%-a szerint egyáltalán nem lehetséges. Az oktatási intézményekben, illetve a kereskedelmi és vendéglátóipari intézményekben valamivel kedvezőbb a helyzet. Az oktatási intézményekben használják, használhatják a válaszadók anyanyelvüket, a válaszadók közel fele (45%) válaszolta hogy mindig használhatja a magyar nyelvet. A népesség fele nyelvileg relatív frusztrált, relatív deprimált a határmenti közintézményekben.

Mennyire használhatja a magyar nyelvet közintézményekben és nyilvános helyeknél településén?

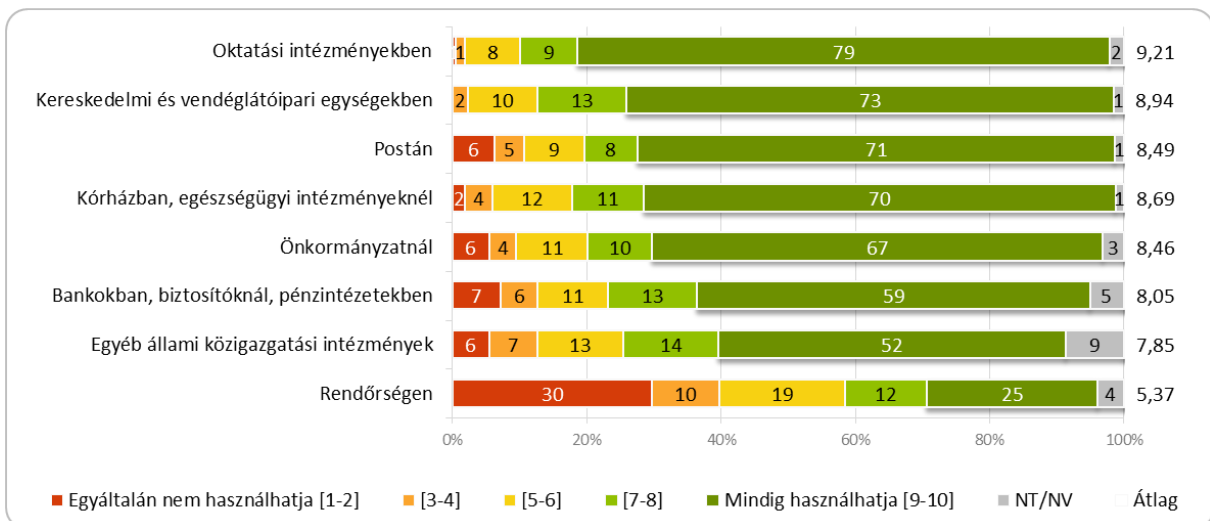
(Határmentén élő válaszadók véleménye)

Székelyföldön jóval kedvezőbb a helyzet a magyar nyelvhasználati lehetőségeket illetően: a közintézmények túlnyomó többségében gond nélkül tudnak magyarul kommunikálni. Székelyföldön is a rendőrségen való magyar kommunikáció a legproblematisabb a felsorolt közintézmények közül: a székelyföldi válaszadók közel harmada szerint lehetetlen. Székelyföldön minden tizedik válaszadót érzi úgy, hogy nem használhatja anyanyelvét a közintézményekben és nyilvános helyeken.

Mennyire használhatja a magyar nyelvet közintézményekben és nyilvános helyeknél településén?

(Székelyföldön élő válaszadók véleménye)

Forrás: A Bell Research által végzett közvélemény-kutatás

KITEKINTŐ A KÖVETKEZŐ KÉT HÉTRE

2013. november 4 – november 22.

November 4. 10:00

Nemzetpolitikai Alapismeretek c. kötet bemutatója – a Nemzeti Közszolgálati Egyetem és a Nemzetpolitikai Kutatóintézet szervezésében

A kötetet bemutatja:

Semjén Zsolt nemzetpolitikáért felelős miniszterelnök-helyettes

Kis Norbert NKE továbbképzési és nemzetközi rektorhelyettes

Répás Zsuzsanna nemzetpolitikáért felelős helyettes államtitkár

Kántor Zoltán igazgató, NPKI, a kötet szerkesztője

Helyszín: NKE Zrínyi Terem (1101 Bp., Hungária krt. 9-11.)

November 8. 10:00

„A család a nemzet alappillére” konferencia – a Szövetség a Közös Célokért társulás és a Kárpát-medencei Családszervezetek Szövetsége szervezésében

Egész napos konferencia Rozsnyón, többek között Soltész Miklós, az EMMI szociális és családügyért felelős államtitkára, Duray Miklós, a SZAKC elnöke és Bauer Edit, az MKP európai parlamenti képviselője részvételével.

Helyszín: Rozsnyó, a Történelmi Városháza Tükörterme (Rozsnyó, Bányászok tere 32.)

A részletes program [itt](#) található.

November 11. 18:00

Beszélgetések a nemzettudatról Németh Zsolttal és František Mikloškoval – a Pro Futuro Hungarica polgári társulás és az Esterházy János polgári társulás rendezvénysorozatának újabb állomása

A házigazda, Csáky Pál vendégei ezúttal Németh Zsolt, a Külügyminisztérium parlamenti államtitkára és František Mikloško, a szlovák parlament volt elnöke.

Helyszín: Az MKP pozsonyi székháza